

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI PAUL NICULESCU-MIZIL

(Urmare din pag. 1)

popor pentru eliberarea națională și socială, i-a dat claritate de scop, i-a imprimat spiritul său de organizare, i-a înflăcărat combativitatea, tenacitatea, o conștiință tot mai înaltă — factori esențiali ai victoriilor dobândite de oamenii muncii.

Sub conducerea proletariatului și a Partidului comunist, prin lupta unită a muncitorilor și țărănilor, a tuturor oamenilor muncii, și-a putut găsi astfel deplină realizare cea mai înaltă aspirație a poporului — dreptul de a fi unicul stăpîn al patriei și al vieții sale.

Tovarăși,

Rădăcinile marii răscoale din 1907 sînt adînc, organice, economice și social-politice din România acelor vremuri, în situația deosebit de grea a maselor țărănești, apăsate de jugul exploatații semifeudale și capitaliste, lipsite de pămînt și de drepturi, supuse arbitrarului și abuzurilor moșierilor și arendașilor, ale autorităților burghezo-moșierești.

Trecerea societății românești de la orînduirea feudală la cea capitalistă s-a desfășurat printr-un proces în cursul căruia, una din sarcinile principale ale revoluției burghezo-democratice — desființarea marii proprietăți funciare — nu a fost pe deplin realizată. Cu toate că reforma agrară din 1864 a desființat iobăgia și a jucat un rol pozitiv în dezvoltarea economică și socială a României, totuși ea nu a lichidat proprietatea moșierească, menținînd dijma, claca, rusfețiurile, învoielii agricole și alte servituiți cu caracter feudal. Ca rezultat, țărănimia era nevoită să suporte jugul dublu al formelor de exploatare feudale capitaliste.

Nedreapta împărțire a pămîntului de la începutul secolului al XX-lea este ilustrată de statisticele vremii, care arată că 4170 de mari proprietari cuprîneau 57 la sută din suprafața agricolă a țării. În timp ce 921.000 de gospodării țărănești dețineau doar 34 la sută, iar peste 300.000 de familii țărănești erau total lipsite de pămînt. La aceasta se adăuga faptul că un mare număr dintre familiile cu pămînt nu aveau unelte și vite de muncă. În 35 de ani premergătorii lui 1907, arenda pămîntului a crescut de două-trei ori, iar în unele părți ale țării chiar de 5 ori. An de an deveneau mai împovăraătoare obligeațiile „robilor albi ai pămîntului” — cum îi caracteriza cu drept cuvînt, Nicolae Iorga, pe țărani din acele vremuri. Înființînd surfințele pe care le îndura țărănimia, ziarul socialist „România muncitoare” scria: „Toată lumea știe că de nemiloasă este exploatarea țăranelor române. Cine nu s-a cutremurat de indignare răsfoind barbarele tocmele agricole, aceste mănturii de lăcomie și cruzime ale proprietarilor și arendașilor, meșteșuguri povestesc generațiilor viitoare ororile pe care le-au îndurat strămoșii lor?”

O profundă influență negativă asupra dezvoltării economice și social-politice a țării a exercitat pătrunderea capitalului străin, care s-a intensificat la începutul veacului. Marile puteri imperiale ca-re-și împărțeau lumea își disputau principalele resurse ale țării, acaparînd poziții dominante în economia României. Țara noastră a fost adusă într-o stare de pronunțată dependență față de aceste puteri, care-i orientau linia generală de dezvoltare spre rolul de anexă agrară, sursă de materii prime și piață de desfacere a monopolurilor străine.

Toate acestea frînau dezvoltarea socială a României, mențineau economia la un nivel coborît, înrăutățind considerabil condițiile de trai ale oamenilor muncii, adîncînd mizeria maselor țărănești, generînd puternice contradicții sociale. Soluționarea problemei agrare, desființarea marii proprietăți moșierești, a formelor de relații feudale, se impunea ca principală cerință obiectivă a mersului înainte al societății românești, constituia în acel timp, problema capitală a întregii dezvoltări a țării, de a cărei rezolvare depindeau descătușarea forțelor de producție, progresul social, modernizarea vieții de stat, independența economică și politică a României.

În aceste împrejurări și pe acest teren social, știința care a aprins incendiul marii răs-

coale a fost revolta dijmiei în produse, a arenzii în bani și a celorlalte obligații la care erau supuse gospodăriile țărănești. „Pînă acum am răbdat mult, — arătau locuitorii satelor Flămînzii, Novaci și Stroești, în jalba înaintată în februarie 1907 prefectului județului Botosani — dar acum nu mai putem răbda, ne-a ajuns cutitul la os...”

Dezlănțuirea maselor țărănești a împlinit avertismentul zguduitor, pe care Cosbuc, zînd glas — în versuri de excepțională forță și măiestrie artistică — obiectiv și suferințelor, mișiei și revoltei ce mocneau surd în masele țărănești, îi adrebase ca peste un deceniu în fața claselor dominante:

„Să nu dea Dumnezeu cel sfînt,
Să vrem noi singe, nu pămînt!
Cînd nu vom mai putea răbda,
Cînd foamea ne va răscula,
Hristoși să fîți, nu veți scăpa”

Nici în mormînt
Jarul conacelor moșieresti,
Cenușa registrelor de învoeli agricole și datorii, rătăcuia cu boierii și arendașii au adevărate aceste cuvinte. „Vrem pămînt!” a devenit în cursul răscoalei principale lozincă de luptă a țărănimii.

Amplioarea răscoalei este oglindită de faptul că, izbucnind spre jumătatea lunii februarie în comuna Flămînzii din nordul Moldovei, ea s-a extins cu repeziune din comuna în comună, din județ în județ, mai întîi în Moldova, iar apoi cu și mai mare intensitate în Muntenia și Oltenia, cuprînzînd în vîltoarea ei întreaga țară, mase uriașe de țărani. Au fost atacate moșiile și s-a trecut în unele locuri la împărțirea pămînturilor marilor latifundiași, au fost izgoniți din sate reprezentanții autorităților burghezo-moșierești, adeseori fiind numiți primari din rîndul răsculaților. Merită relevate ca forme mai înalte de luptă, în unele județe, înțelegerile prelabile între comunele învecinate pentru acțiuni concomitente, precum și încercările țărănilor de a pătrunde în orașe.

În fața puternicei ridicări a maselor țărănești, clasele dominante în frunte cu monarhia au dezlănțuit un val de sălbatică teroare. Întreaga armată a fost mobilizată, iar țara a fost transformată în teatru de război. Numeroase sate, cu locuitorii lor, au fost răpiti și omorîți. Merită relevate ca forme mai înalte de luptă, în unele județe, înțelegerile prelabile între comunele învecinate pentru acțiuni concomitente, precum și încercările țărănilor de a pătrunde în orașe.

Reprimarea răscoalei din 1907 — una din cele mai sîngeroase crime împotriva poporului — va rămîne totdeauna un necrutător act de acuzare la adresa fostelor clase conducătoare și a poliției lor. Memoria celor peste 11.000 de țărani căzuți în 1907 va dăinui în veacuri ca un simbol al dirzeniei și neînfricării țărănimii în lupta pentru pămînt, libertate și o viață demnă!

Tovarăși,
Marea răscoală a țărănimii a determinat polarizări de forțe și precizări de poziții ale diferitelor clase și părturi sociale, față de aspirațiile maselor țărănești, față de problemele dezvoltării României. Forța socială care s-a situat în fruntea acțiunilor de solidarizare cu țărănimia a fost proletariatul. Frăția în lupta împotriva dușmanului comun, izvorîtă din instinctul de clasă și din inima fierbinte a proletariatului, din conștiința născîndă a comunității de interese a tuturor exploataților și asupriților, și-a găsit expresie în sprînjul direct acordat țărănilor răsculați de către muncitorii din Pașcani, Buhuși, de pe Valea Prahovei și din alte localități, în marile acțiuni de solidaritate organizate la București, Brăila și în alte orașe.

În cursul evenimentelor din 1907, poziția cea mai înaintată au avut-o militanții de frunte ai mișcării socialiste — Ștefan Gheorghiu, Ion C. Frimu, Mihail Gh. Bujor, care, în apele mari, manifeste, în presă au susținut cauza țărănimii, au exprimat solidaritatea socialiştilor, au chemat pe muncitorii la acțiuni unite cu țărănimii, pe ostași — la fraternizare cu răsculații. Manifestările de solidaritate ale muncitorilor și ale mișcării socialiste cu țărănimia, cerința tot mai hotărît formulată de a se rezolva problema fundamentală a satului — pămînt țărănilor — marcau germele viitoarei alianțe mun-

cipierii-țărănești, care avea să se încheie în anii noștri. În ciuda instituirii regimului marțial, a execuțiilor și condamnărilor la muncă silnică, numeroși soldați au refuzat să tragă în răsculați; în Teleorman, Vlașca, grupuri de militari s-au unit cu țărănimii, luptînd alături de acestea.

„Dovedindu-se la înălțimea luminărilor cărturari patrioți, a căror inimă a bătut mereu alături de popor, reprezentanți proeminenți ai culturii și științei românești s-au situat cu hotărîre de partea luptei drepte a țărănimii; atitudinea exprimată față de răscoală se inscrie ca una din cele mai prețioase pagini în istoria bogatei tradiții patriotice, progresiste ale intelectualității române. Savanții și gânditori străluciți ca Victor Babeș, Petru Poni, Ion Cantacuzino, Spiru Haret, Nicolae Iorga, frunzași ai scrierilor — Ion L. Caragiale, Mihail Sadoveanu, George Cosbuc — și-au exprimat solidaritatea față de cauza țărănimii, au stigmatizat fărâdelegile claselor stăpînitoare. Permițându-le să citez cuvintele deparvizațoare ale istoricului Xenopol: „Noi vedem în asemenea frământări fierberii din care va ieși o lume nouă. Vedem în ele un pas uriaș al evoluției și pe urma căruia va răsări o lume mai dreaptă, mai adevărată și mai frumoasă — și tot către aceeași cale se îndreaptă și marea tulburare prin care trece acum iubita noastră țară”.

Răscoala din 1907, setea de dreptate a țărănimii au inspirat paginile pline de dramatism ale lui Liviu Brebreanu și Cezar Petrescu, versurile vibrante ale lui Alexandru Vlașcu, Octavian Goga, Tudor Arghezi, pinzele de mare forță emoțională ale lui Tonitza, Lucretia, Octav Băncilă — creații care au rămas pentru totdeauna în patrimoniul culturii naționale, adevărînd încă o dată că valoarea marilor opere de artă rezidă în mesajul lor, în redarea cu măiestrie a aspirațiilor poporului, în identificarea creatorului cu viața și frământările acestuia.

Evenimentele revoluționare din 1907 s-au bucurat de simpatia și solidaritatea populației din provinciile românești aflate pe atunci sub dominație străină. Referîndu-se la cauza răscoalei, ziarul transilvănean „Adevărul” remarcă: „Nu țărani sînt de vină... vîna e a domnilor, care îi despoiază de averi și munci, fără nici o mustrare de conștiință, nevoind să audă de plîngerile, durerile și suferințele lor”. La rîndul său, ziarul „Nagyvárad, naplo” („Ziarul de Oradea”) scria: „Numai cinismul nemeipomenit de criminal al trusturilor de arendași și conservatorismul latifundiarilor nu voiau să ia cunoștință că de acum strigăul ultimii disperări răsună nu numai la ședintele socialiştilor de la orașe, ci și în mizerabilele colibe țărănești...”

Răscoala țărănească din 1907 a avut un larg ecou internațional, înscrîndu-se ca una din cele mai puternice manifestări sociale ale timpului.

Opinia publică democratică din Franța, Rusia, Ungaria, Austria, Italia, Belgia, China, Anglia, S.U.A., Germania și din multe alte țări ale lumii a înfierat crima cercurilor guvernante din România. Cu adîncă înțelegere și simpatie s-a pronunțat pentru cauza țărănimii române mișcarea socialistă internațională; Congresul de la Stuttgart din 1907 al Internaționalei a II-a a adoptat o rezoluție care exprima protestul față de politica de exterminare împotriva poporului muncitor din orașele și satele României.

Ridicînd la luptă forțe sociale atît de largi, răscoala din 1907 a constituit una dintre cele mai aprige bătălii de clasă din istoria României, căpătînd pe alocuri aspectul unui adevărat război țărănesc. Ea a arătat încă o dată, cu o forță fără precedent, necesitatea acută a înlăturării rămășițelor feudale în agricultură, a rezolvării problemei agrare. Cu prilejul acestei răscoale s-a afirmat cu o mare forță năzuința de dreptate socială a poporului, setea lui neostîrjită de libertate, hotărîrea de a înlătura, cu prețul oricărui sacrificiu, rînduile primite, de a netezi drumul progresului social.

Evenimentele revoluționare din primăvara anului 1907 au exercitat o puternică înrîurire asupra dezvoltării ulterioare a țării. Clasele dominante, care au simțit în timpul răscoalei clătîindu-li-se pămîntul sub picioare, au „des-

copertit” cu teamă adevăratul chip dîrz și aprig al țăranelor, pe care-i socotiseră bun doar pentru a munci ca un rob și a fi bicuit la scara conacului cînd își cerea drepturile. Sub presiunea răscoalei au fost adoptate legi care, urmărînd atenuarea contradicțiilor de clasă la sate, au înlăturat excesele sistemului bazat pe dijma și au înlesnit dezvoltarea capitalismului în agricultură. Ele nu au atins însă bazele proprietății moșieresti, perpetuîndu-le principii factori care împiedicau progresul rapid al țării.

Cu toată amploarea și viigoarea ei, cu tot eroismul de masă al țărănimii, răscoala din 1907 a fost înfrîntă. Lipsa de organizare centrală, caracterul local, neordonat, de cele mai multe ori spontan, specific luptelor țărănești au înlesnit claselor dominante înăbușirea lor în sine. Totodată, procesul lent de dezvoltare a proletariatului în acel stadiu al evoluției capitalismului, ca și dificultățile pe care le întâmpina mișcarea noastră socialistă datorită dezorganizării în 1899 a vechiului partid muncitoresc, au împiedicat unirea luptei țărănimii cu a clasei muncitore, contopirea într-un front unic a celor mai importante forțe revoluționare ale societății noastre.

Întreaga istorie a luptelor țărănimii noastre a arătat că ea nu se putea elibera singură de exploatare și asuprire. Misiunea istorică de a organiza și conduce lupta revoluționară a poporului i-a revenit clasei muncitoare care, sub conducerea partidului comunist, s-a dovedit la înălțimea acestei misiuni. Experiența poporului român confirmă încă o dată teza marxist-leninistă potrivit căreia proletariatul, eliberîndu-se pe sine, asigură eliberarea tuturor oamenilor muncii, a întregii societăți.

Înfăptuirea revoluției socialiste a determinat prefaceri adînci, structurale în viața social-economică a țării. Au fost lichidate pentru totdeauna exploatarea și asuprirea, inegalitatea socială, oamenii muncii sînt astăzi cei care dispun de roadele eforturilor lor, ale activității lor consacrate înfloririi țării.

Caracteristic desăvîșirii opere de construcție socialistă este dezvoltarea puternică, continuu ascendentă a economiei naționale. Datorită politicii de industrializare socialistă, urmată cu neabătută consecvență de către partid, în țara noastră s-a fîurit o puternică bază industrială, în neconținută dezvoltare și perfecționare. S-au creat ramuri industriale noi, se ridică noi combinate și uzine, este introdusă intens tehnica nouă Avîntul și elanul creator al muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor, eforturile perseverente ale partidului pentru modernizarea industriei, pentru aplicarea largă a cuceririlor științei și tehnicii contemporane, fac ca România să se situeze printre primele țări din lume ca ritm de creștere a producției industriale.

Politica de industrializare a determinat profunde modificări în condițiile de trai ale întregului popor, ale tuturor categoriilor sociale, a trezit la viață economică și culturală intensă toate regiunile țării, stă la baza creșterii continue a bunăstării materiale și spirituale a celor ce muncesc. Întreaga experiență a dezvoltării țării în anii construcției socialiste arată că politica de industrializare este principalul factor al dinamismului tuturor ramurilor economiei, al progresului tehnic și bunăstării poporului, al întăririi independenței și suveranității naționale.

Ca rezultat al acestei politici s-a creat o puternică bază tehnico-materială a agriculturii socialiste, a marii producții agricole mecanizate, se extinde tot mai larg aplicarea în agricultură a cuceririlor științei și tehnicii.

Orînduirea socialistă, nu numai că a împlinit, dar a și întrecut aspirațiile de dreptate și viață mai bună pentru care țărănimia a dat atîtea jertfe de sînge. Încheierea cooperativizării agriculturii a determinat schimbări fundamentale în satul românesc, deschizînd zorile unei vieți noi, de lumină și prosperitate.

Deși au trecut numai cinci ani de cînd sesiunea solemnă a Marii Adunări Naționale cu participarea a 11.000 de delegați ai țărănimii — cifră simbolică amintînd numărul celor ucși în 1907 — a consfințit victoria socialismului la sate, forța noulor relații social-economice s-a impus cu evidentă și exercită o înrîurire pozitivă asupra dezvoltării economiei naționale. Deosebit de grător este faptul că agricultura României a asigurat o creștere continuă a producției agricole și, pe această bază, a satisfăcut în toți acești ani — inclusiv în anii de organizare a relațiilor de producție la sate — cerințele de hrană ale populației, de materii prime pentru industrie, precum și unele disponibilități pentru export.

Socialismul a schimbat structura rolului și poziția societate a țărănimii, care a devenit, alături de clasa muncitoare, stăpînă pe mijloacele de producție, pe rezultatele muncii sale, participînd activă la conducerea statului. Unită prin relații de colaborare și intrajutorare frățească, țărănimia cooperatistă reprezintă o clasă nouă, a cărei omogenitate și comunitate de interese cu întregul popor constituie un factor esențial al unității națiunii noastre socialiste.

Pe baza creșterii producției agricole, a dezvoltării întregii economii naționale, țărănimia cooperatistă se bucură în tot mai mare măsură de binefacerile civilizației socialiste: au sporit an de an veniturile și puterea de a cumpăra, a luat o mare amploare construcția de locuințe la sate, se extinde electricizarea, s-a îmbunătățit asistența medicală, se lărgeste tot mai mult orizontul cultural al țărănimii.

În anii construcției socialiste realizări de seamă s-au obținut în domeniul științei și culturii, învîntămîntului și creației artistice, care cunosc o largă înflorire. Niciodată în întreaga sa istorie poporul român nu și-a afirmat cu atîta forță geniul creator ca în zilele noastre.

Succesele obținute în opera de construcție socialistă sînt rezultatul eforturilor poporului român, conștient că muncește pentru sine însuși, pentru propria sa bunăstare. Ele constituie un izvor de legitimitate mîndrie. Dar, tovarăși, ceea ce caracterizează modul de activitate și de gîndire al partidului nostru, al conducerii sale, este înalta exigență cu care examinăm problemele încă nerezoaluate, neînduplecarea față de lipsuri, perspectiva largă și stăruința cu care concentrează atenția și eforturile poporului asupra sarcinilor mari, de deosebită răspundere, de care depinde accelerarea dezvoltării țării. Nu putem să ne mulțumim, în nici un domeniu, cu cele obținute — trebuie să privim mereu înainte, spre obiective tot mai înalte. Acestea sînt spiritul și concepția programului trasat de Congresul al IX-lea al partidului, pentru realizarea unui nou avînt al forțelor de producție, al științei și culturii, pentru ridicarea nivelului de trai al poporului, pentru progresul rapid și multilateral al țării.

În prezent, sarcina fundamentală a întregului nostru popor este îndeplinirea în cele mai bune condiții a obiectivelor planului cincinal. Asigurînd continuarea neabătută a politicii de industrializare, dezvoltarea ramurilor de bază ale industriei, partidul subliniază că am ajuns într-un stadiu în care trebuie îndreptate eforturile perseverente spre îmbunătățirea calitativă a întregii activități, acordîndu-se cea mai mare atenție problemelor creșterii eficienței economice, perfecționării formelor și metodelor de conducere a economiei, îmbunătățirii organizării muncii, întăririi disciplinei, aplicării celor mai înalte cuceriri ale gîndirii tehnice, legării tot mai strînsă a științei de producția materială — ca probleme de importanță hotărîtore pentru transformarea României într-un stat industrial modern, cu o agricultură înaintată.

O parte componentă a acestui program, a întregului proces de desăvîșire a construcției socialiste o constituie dezvoltarea agriculturii. Pornind de la examinarea condițiilor concrete ale țării, conducerea partidului nostru a sub-

liniat și subliniază mereu că mai avem multe de făcut pentru a ajunge la nivelul unei agriculturi intensive, multilaterale, pentru a atinge indicii înalți de productivitate socială a muncii, de organizare și de eficiență economică a agriculturii din țările avansate.

Noi sîntem conștienți de faptul că transformarea socialistă a satului, cooperativizarea a marcat doar începutul procesului de ridicare a agriculturii noastre. Mobilizarea pe baza deplinei valorificări a superiorității relațiilor socialiste — a marilor rezerve de care dispune agricultura în vederea sporirii producției, ridicării randamentului la hectară, economisirii muncii sociale, este condiția fîuririi unui belșug de produse agro-alimentare în interesul poporului muncitor. Sprînjînd eforturile țărănimii, partidul a elaborat un ansamblu de măsuri pentru modernizarea agriculturii, care prevede extinderea mecanizării, chimizării, irigațiilor și ameliorărilor funciare, aplicarea pe scară largă a cuceririlor științei, concomitent cu reducerea cheltuielilor materiale și de muncă, în scopul dezvoltării sustinute și rapide a forțelor de producție, creșterii productivității vegetale și animale, sporirii contribuției agriculturii la venitul național și la acumulările socialiste.

Înfăptuirea acestui ansamblu de măsuri are o importanță hotărîtore pentru dezvoltarea întregii economii naționale, pentru introducerea tot mai largă a civilizației socialiste în viața satelor, pentru progresul general al României socialiste.

Tovarăși,
Victoria cauzei socialismului în țara noastră, libertatea, independența și înflorirea patriei își au izvorul în alianța frățească a muncitorilor și țărănilor fără de care nu ar fi fost posibile uriașele preferențe petrecute în patria noastră.

Este meritul istoric al Partidului Comunist Român de a fi asigurat fîurirea și cimentarea acestei alianțe, într-o perioadă de însemnată cruciată, hotărîtore, pentru poporul român, în focul unor grandioase mișcări sociale, al luptei intense pentru înfăptuirea pe cale revoluționară a reformei agrare, al participării României la războiul eliberator împotriva Germaniei hitleriste, al marilor bătălii de clasă pentru democratizarea țării, pentru înfrîngerea reacțiunii burghezo-moșierești și instaurarea puterii celor ce muncesc, al luptei pentru dezvoltarea independentă, de sine stătătoare a patriei. În aceste mari înclăstări sociale, clasa muncitoare, forța conducătoare a revoluției, și țărănimia, aliatul ei de nădejde, au mers alături, umăr la umăr, iar măreția victoriilor obținute a învederat cu mai multă forță importanța decisivă a alianței muncitorilor și țărănilor, ca bază de neclintit a tuturor cuceririlor istorice ale poporului, a orînduirii noastre socialiste.

În actuala perioadă a construcției socialiste, alianța clasei muncitoare cu țărănimia și a muncitorilor cu țărănimia — vor fîuri un viitor tot mai luminos scumpei noastre patrii — Republica Socialistă Romînia!

Există cînstire mai înaltă a eroicelor lupte revoluționare pe care le aniversăm decît hotărîrea neștrămutată a partidului nostru, a oamenilor muncii, a tuturor forțelor creatoare ale poporului de a nu precupeți eforturile pentru a înfăptui cu succes hotărîrile trasate de Congresul al IX-lea al partidului, pentru a desăvîșii măreața operă de construire a socialismului. În strînsă unire, clasa muncitoare, țărănimia, intelectualitatea, oamenii muncii fără deosebire de naționalitate, urmărind cu neabătută încredere călăuză lor încercată — Partidul Comunist Român — vor fîuri un viitor tot mai luminos scumpei noastre patrii — Republica Socialistă Romînia!

În sala Palatului Republicii Socialiste România, în timpul adunării solemne consacrate împlinirii a 60 de ani de la răscoalele din 1907

(Urmare din pag. 1)

gher, din regiunea Argeș, Iordache Bălan, din regiunea Botoșani, Năstase St. Bîra, din regiunea București, Costea Porumbolu, din regiunea Galați, Maria Tănăsioiu, din regiunea Oltenia, Constantin Vasilescu din regiunea Ploiești, Gheorghe Iacob, din regiunea Suceava, Ion Cosma, muncitor la uzinele „Semnătorea” din București, Gheorghe Goina Erou al Muncii Socialiste, președintele Cooperativei agricole de producție din comuna Sintana, regiunea Crișana, Petre Mihalache, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Tirziu, regiunea Iași, Ionuț T. Oloru, pensionar, cefestir din Pașcani.

În sală se aflau membri și membri supleanți ai Comitetului Executiv, secretari ai C.C. al P.C.R., vicepreședinți ai Consiliului de Stat și ai Consiliului de Miniștri, membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, conducători ai institutelor centrale și ai organizațiilor obștești, academicieni, personalități de seamă ale vieții științifice și culturale, generali și ofițeri superiori, reprezentanți ai presei române și corespondenți ai presei străine. La adunarea solemnă au participat, de asemenea, un mare număr de țărani din toate regiunile țării, participanți la răscoalele din 1907, precum și numeroși oameni ai muncii din întreprinderile și instituțiile Capitalei.

Adunarea solemnă a fost deschisă de tovarășul Dumitru Popa, prim-secretar al Comitetului orașenc București al P.C.R.

Întîmpinat cu vii aplauze a luat cuvîntul tovarășul Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R.

Cuvîntarea a fost subliniată de asistență, în repetate rînduri, cu puternice aplauze.

După adunarea solemnă a fost prezentat un spectacol consacrat răscoalei, la care și-au dat concursul ansamblurile de cîntec și dansuri ale armatei, „Ciocirlia”, „Perișoara”, solișii și corul Teatrului de Operă și Balet, actorii ai teatrelor din București și un grup de studenți ai Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”.

Emoționantă evocare a luptei îndelungate dusă de țărănimia română pentru dreptate socială, pentru pămînt și libertate, spectacolul a avut la baza versuri și alte texte scrise de Nicolae Bălcescu, Mihail Eminescu, B. P. Hașdeu, George Cosbuc, Nicolae Iorga, Liviu Brebreanu, Tudor Arghezi și ale unor tineri poeți. În marea diversitate de exprimări artistice au fost incluse și fragmente din lucrarea dramatică „Răzvon și Vidra” de B. P. Hașdeu și din opera „Răscoala” de Gheorghe Dumitrescu.

Coruri, cîntec revoluționare dansuri populare, melodii folclorice, versuri înscrise au exprimat apoi bucuria vieții noi a țărănimii noastre, a întregului popor român în anii socialismului biruit.

Programul s-a desăvîșit pe fundalul unor sugestive decorații și imagini cinematografice.

Artiștii și realizatorii spectacolului — care s-au bucurat de un deosebit succes — li s-au oferit flori din partea conducerii de partid și de stat. (Agerpres).

S-ar părea — dacă lumii în considerare oprită care revin, periodic, în actualitate — că importante persoane militare de pe malurile Tamisei sînt preocupate în prezent de problema cazarmilor care să adăpostescă pe „băieții de pe Rin”. Cazarmii pentru toți cei 59 000 de soldați britanici aflați pe pămîntul vest-german? Nu, nici vorba...

Știrile din Londra atribuie guvernului Wilson intenția de a proceda la o „subțiere” a efectivelor dislocate în R.F. a Germaniei. Știri de acest gen au mai circulat prin paginile ziarelor și avem toate motivele să credem că viitorul nu va consemna dispariția lor. Pentru că — chiar dacă „subțierea” se va produce — ea va fi extrem de anemică, păstrînd aproape intacte datele politice, militare și financiare ale controversei probleme. ECONOMIST afirma că „nu va avea loc nici un fel de retragere masivă”. Toată operațiunea este astfel concepută încît „să calmeze stînga laburistă, fără a-i irita pe vest-germani”.

La prima vedere ar părea că preocupă-nesc aspectele financiare ale problemei prezentei trupelor britanice pe Rin. Dificultățile balanței de plăți (aggravate de cheltuielile pentru întreținerea trupelor aflate în Germania occidentală) conduc o parte din opinia publică, inclusiv, influențe cercuri laburiste, la ideea reducerii în Anglia a celor 59 000 militari ce se găsesc pe Rin. Probleme asemănătoare se pun, într-un alt context dar cu aceeași acuitate, și la Washington. Numeroase voci, chiar de pe băncile Congresului, (Mike Mansfield) cer „reducerea substanțială” a forțelor americane din Europa. Problema determină complicații care merg mai departe decît soarta unui buget supra-solicitat. Un articol din NEW YORK TIMES releva că o retragere britanică însoțită de un gest similar american (chiar dacă ar fi vorba doar de retragerea unei părți a trupelor americane din Europa) ar putea duce la „o destrămarea a întregii structuri militare a N.A.T.O.”. Washingtonul a încercat să elimine o ase-

UN DOSAR INCOMOD

menea primejdie lansînd formula „cooperării monetare”. În practică, aceasta reprezintă o concesie făcută Bonnului, deoarece presupune renunțarea la cerința ca acoperirea sumelor necesitate de întreținerea celor 225 000 soldați americani din Germania occidentală să se realizeze prin achiziții vest-germane de armament efectuate în S.U.A. În schimb, Bonnul va cumpăra bonzari de tezaur americane valorînd 500 milioane dolari, ceea ce echivalează cu patru cincimi din dolarii pe care îi înghețe armata a 7-a. De asemenea, un angajament vest-german va asigura Londrei 112,5 milioane dolari. Formula, în cazul Londrei, va fi oarecum deosebită: este vorba de achiziționarea de produse britanice pînă la concurența sumei de 112,5 milioane dolari, ceea ce ar evita Angliei dificultățile de felul celor previzibile pentru Washington

în perspectiva recuperării (contra valută) a onorurilor de teaur. Oferta vest-germană (încercată de Washington) este departe de cerințele Londrei (doar jumătate), deși reprezintă un pas înainte față de „propunerile Erhard”. Guvernul Wilson pare dispus să accepte un acord în acești termeni, dar ținînd seama de sensibilitățile de ordin intern, încearcă să ia unele măsuri „de acoperire”, mai mult simbolice (din această categorie făcînd parte posibila reducere în Anglia a 5 000 militari englezi din R.F.G.).

Formula, denumită la Bonn, „un compromis echitabil pentru susținerea N.A.T.O.”, a fost examinată în cursul noii ediții a tratativelor tripartite care s-au desfășurat la Washington. Deși în privința dezbaterii concrete s-a păstrat tăcerea, din relatările personalităților care au reprezentat cele trei țări reiese că s-ar fi realizat un „progres substanțial”. Totuși, acordul de ansamblu, nu s-a realizat încă și va fi nevoie de o nouă rundă de negocieri, în aprilie, pentru a clarifica aspectele rămase în suspensie. „Runda a patra” ar fi apropiat simțitor soluția finală. „Runda a cincea” o va realiza?

Există, mai ales la Washington și Bonn, dorința de a închide cît mai grabnic acest incomod dosar. Dar „progresul substanțial” nu înseamnă încă o înțelegere definitivă. Un lucru este clar: cel reafirmat de oficialități din Washington citate de ASSOCIATED PRESS care au precizat că guvernul american „nu este de acord cu nici un fel de reducere substanțială a trupelor americane și britanice staționate în Europa”. Ceea ce NEW YORK TIMES aprecia ca o încercare „de a obține cel puțin o cîrpeală temporară a structurii N.A.T.O.” s-ar putea să ducă, într-o rundă viitoare, la un acord care, însă, nu va fi capabil să reglementeze ghemul problemelor divergente care privesc cele trei țări și N.A.T.O. în ansamblu.

EUGENIU OBREA

ATACURI ALE PATROTIILOR SUD-VIETNAMEZI

Atacurile forțelor patriotice în Vietnamul de sud au continuat vineri seara și în cursul nopții, în diferite regiuni ale țării. În nordul zonei patrociniilor malte, la 22 km. nord-vest de localitatea Quang Tri, patrioții au lansat un puternic tir de mortiere împotriva pozițiilor americane.

Un purtător de cuvînt militar american a declarat că în această luptă, care a durat peste două ore, au fost ucisii 12 pușcași marini americani, iar alți 91 sînt răniți.

Pe de altă parte, agenția Reuter anunță că bombardiere americane de tipul „B-5”, de la baza militară din Guam, au întreprins o serie de raiduri de bombardament în provincia Quang Tri, în cursul nopții. Alte avioane au bombardat regiuni din provinciile Quang Nam (în zona platurilor înalte) și Phuoc Tuy (la sud-est de Saigon), unde se presupune că ar exista concentrări de unități ale patrioților.

Un purtător de cuvînt al comandamentului american a anunțat că vineri, în provincia Quang Ngai, din centrul țării, o unitate a forțelor patriotice a atacat o

poziție a pușcașilor marini americani, distrîndu-și rezervoarele petroliere și depozitele de aprovizionare ale unității americane.

ECHILIBRU FRAGIL

Adoptarea în Camera deputaților din Italia a planului de dezvoltare economică pe cinci ani, cunoscut sub numele „planului Pieraccini”, a constituit primul test al respectării disciplinei partidelor politice participante la coaliția de centru-stînga, după intrunirea liderilor respectivi la care s-a hotărît menținerea colaborării în cadrul actualului guvern.

Trecea „planului Pieraccini” prin parlament pune capăt unei dispută moderate de la precedentul guvern (La 29 octombrie 1966, cînd au început dezbaterile, planul purta numele fostului ministru al bilanțului, Giolitti, care a refuzat să mai facă parte din actualul guvern). Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta.

Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta. Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta.

Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta. Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta.

Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta. Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta.

Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta.

Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta.

Se poate deci sesiza „o strîngere a rîndurilor” după ce se ajunsesă la un pas de criză. Bătălia care a dus la punerea în minoritate a guvernului în Seize a avut ca rezultat o înțelegere în Camera deputaților, s-a datorat unui motiv aparent minor: statutul funcționarilor asiguraților sociale. Dar faptul că precedentul guvern a construit-o stînga — fost răsturnat din pricina unei neînțelegeri privitoare la educația preșcolară a constituit o amintire destul de amară pentru a nu se repeta.

Z. FLOREA

BELGIA — Imagine din orașul Bruxelles

PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT ● PE SCURT

„Bătălia plajelor”

Bătălia plajelor împotriva straturilor de petrol scurse din petrolierul Torrey Canyon, care a eșuat acum câteva zile, a început vineri seara. Datorită schimbării direcției vîntului, primul strat de țifei a ajuns pînă la plaja de la Sennen Cove, în partea de nord a Peninsulei Cornwall. Un detașament al „Marinei regale”, expediat aici, a început proiectarea de deteșeri și ajutorul furtunurilor. Acțiunile de vineri seara au fost foarte dificile din cauza întinerului. Se pare că plaja de la Sennen Cove nu este decît începutul. Întreaga regiune este practic în stare de alarmă. În fața afluxului de turiști, poliția a fost nevoită să închidă portul de la Newlyn. În întreaga regiune domnește o atmosferă de mobilizare generală, în cinematografele din portul Plymouth au fost lansate apeluri prin care se ordonă marinarilor să se prezinte la unitățile lor

● DUPĂ ce a vizitat orașele Liverpool și Manchester, delegația de ziariști români, condusă de George Dolgu, redactor șef al revistei „Viața Economică”, care se află în Anglia la invitația Ministerului Afacerilor Externe al acestei țări, s-a întors la

Londra. Ambasada României la Londra a oferit un cotelet în cinstea delegației la care au participat membri ai Camerei Comunelor, reprezentanți ai partidelor politice, ai conducerii unor ziare și publicații politice, economice și științifice.

● PENTRU prima dată în Europa, la Centrul nuclear de la Frascati, din apropierea Romei, aflat sub auspiciile Comitetului național pentru energie nucleară din Italia, (C.N.E.N.) a fost realizată o experiență de transformare a energiei termice în energie electrică, pe cale magnetoplasmodinamică (M.P.D.). Un comunicat dat publicității de C.N.E.N., anunță că experiența a fost posibilă o dată cu intrarea în funcțiune a unui transformator magneto-plasmodinamic, proiectat și realizat la Centrul nuclear de la Frascati.

● LA PARIS a fost semnat un acord franco-american cu privire la conducta petrolieră militară americană aflată pe teritoriul Franței în baza căruia conducta va rămîne în proprietate americană, Franța rezervîndu-și dreptul să controleze felul cum este ea folosită. Semnarea acestui document este o urmare a hotărîrii Franței de a se retrage din organismele mili-

tare integrate ale N.A.T.O. și a evacuării de pe teritoriul francez a trupelor americane. Autoritățile franceze intenționează să încheie un acord similar privitor la conducta de petrol a N.A.T.O., care, pornind de la Le Havre, străbate partea de sud a Franței, apoi teritoriul Belgiei, pînă în Republica Federală a Germaniei.

● AUTORITĂȚILE rhodesiene intenționează să organizeze la 29 martie o licitație secretă de tunut. Aceasta va fi cea de-a doua licitație de acest gen din ultimele șase luni cu ajutorul căreia guvernul rasist de la Salisbury încearcă să vîndă teritoriul în pofida sancțiunilor economice instituite împotriva Rhodesiei. Astfel, spre sfîrșitul anului trecut, Rhodesia a reușit să plaseze o mare parte din rezerva sa de tunut din anul 1966 în unele țări din Europa occidentală și în S.U.A. Din aceste date rezultă că licitațiile secrete din 1966 firmele engleze au achiziționat din Rhodesia mai mult tunut decît în anul 1965.

● PESTE 1000 de luptători pentru pace din Anglia au început la 24 martie tradiționalul marș de la Aldermaston, al cărui scop este de a atrage atenția opiniei publice asupra necesității de a înfrîna pacea în lumea întreagă, de a lupta pentru colaborarea internațională, dezarmarea nucleară, pentru înfăptuirea surselor de încordare.

● O EXPEDITIE americanocanadiană condusă de Ralph Plaisted și alcătuită din zece persoane, a plecat spre Thule (Groenlanda) de unde va încerca să rediteze expediția amiralului Robert Peary, care în anul 1909 a atins pe uscat Polul Nord. Exploratorii intenționează să ajungă astăzi cu un avion la Eureka, în insula Ellesmere, care face parte din teritoriul de nord-vest ale Canadei, de unde va începe expediția propriu-zisă. Planul călătoriei prevede crearea unei tabere-bază la Eureka, de unde se va porni cu vehicule pe șenile spre Polul Nord.

Zi la comandă ?

Noaptea va putea fi alungată la comandă? Vom dirija lumina la scara meridianelor? Deocamdată un proiect al oamenilor de știință americani schițează primii pași concreți în acest domeniu. Este vorba de proiectul denumit „ABLE” despre care publicații de specialitate din S.U.A. au furnizat în ultimele săptămîni câteva amănunte. Proiectul „ABLE” prevede suspendarea „pe bolta cerească a unor puternici sateliți luminatori, în măsură să lumineze perfect, în plină noapte, o zonă cu diametrul de 350 kilometri (zona experiment ar urma să fie cuprinsă între New York și Philadelphia). Plasați pe o orbită geostationară, acești sateliți luminatori ar constitui un punct fix și ar retrimite spre sol lumina solară, cu o intensitate de două ori mai mare decît cea din perioada zilei. Fiecare din sateliți ar fi acoperit cu un strat de aluminiu, sateliții reflector al proiectului „ABLE” va avea în orbită, un diametru de 640 metri. La lansarea de pe Pămînt, sateliții va avea forma unui gen de sateliții pneumatici, ușor de introdus în ogiva unei rachete tip Titan. O dată plasat pe o orbită staționară, de-asupra ecuatorului, sateliții s-ar umfla, prin procedul folosit deja la sateliții de baloanor de sondaj cosmic; el va atinge astfel o suprafață maximă de reflectare. Genul acesta de reflector cosmic ar putea fi folosit, de pildă, la iluminarea zonelor continen-

țiale sau marine unde trebuie organizate operații dificile de salvare în plină noapte sau la iluminarea regiunilor polare și sub-polare în timpul lungilor nopți arctice sau antarctice. Totodată, sateliții reflector de lumină solară ar fi ușor de transformat în cercetările reflector de unde el ar constitui, astfel, o sursă de iluminare intensă a orașelor în timpul nopții; ar însemna ca el să revăndească stîngerea tuturor luminilor la miezul nopții. Experiența va elucidă probabil în viitorul apropiat, efectele utilizării sateliților reflector. Ziua la comandă! Avem sentimentul că asemenea realizare omenească, pînă mai ieri din categoria fantasticului, nu e foarte departe.

E. R.

JAPONIA. — Recent la Tokio a avut loc o demonstrație a femeilor împotriva politicii americane în Vietnam

Enigmele apei

Apa — dar al cerului, al vîntului și pămîntului — înseamnă viața însăși. Istoria demonstrează că acolo unde apa s-a retras, o dată cu ea s-a retras și viața. Pămînturi ale Tunisiei și Libiei, de pildă, fertile pe vremea romanilor s-au pusuit de vîntul torential și plante atunci cînd apa a secat. Astăzi, acolo domnește desertul. Romanii erau perfect conștienți de acest adevăr, fapt atestat pe deplin de vestigiile unor construcții ale acelor vremuri. În Crimeea ei au construit cupole — înălțimea 200 metri, diametrul de 100 metri — cu un acoperis perforat, prin care captau umidita-

tea, obținînd în interior condensarea, deci bineficioarea ploaie. În Hogar s-au găsit urmele unor cupole asemănătoare. Înconjurate de o rețea de canale pentru irigație, existente și în sudul Libiei. Această ultimă descoperire aparține lui Henri Coandă, inventatorul aviației cu reacție, caracterizat astfel, recent, de specialiștii francezi: „Inginer, fizician, biolog, Coandă posedă un spirit profund original, o inteligență fascinantă care-l constrînge să nu urmeze căi bătute”. Si cum, potrivit revistei „LE FIGARO LITTERAIRE”, de un an ne aflăm în deceniul hidrologiei internaționale, inter-sub-

auspicile UNESCO care a inițiat o multitudine de cercetări pentru salvagardarea apei potabile, inginerul Coandă a atacat cu succes acest domeniu investigîndu-l și inovîndu-l pe cit de surprinzător pe alt de interesant. În primul rînd, cercetările sale l-au dus la concluzia că sîntem încă departe de a dezlega toate „misterele” conținute de... apă. „Cînd cum acest corp simplu e unul dintre cele mai dificil de înțeles atît în ce privește compoziția cît și producția sa, observă Coandă. Apa rămîne o anomalie a naturii: nu s-a putut explica niciodată de ce rămîne în stare li-

chidă, nici de ce tensiunea ei superficială e de două ori și jumătate mai puternică decît cea pe care ar trebui să-o aibă conform legilor fizicii. De asemenea, altă ciudățenie a apei constă în faptul că ea crește în volum prin solidificare”. Cîi privește cristalizarea, taina devine și mai de nepătruns. Henri Coandă, care studiază această chestiune de multă vreme a prezentat fotografii ale cristalelor conținute de fulgii de zăpadă căzuți în diferite regiuni ale globului: Franța, Italia, Maroc (în Munții Atlas) India, Japonia, El a stabilit curioase corelații între forma delicatelor con-

structii ale acestor cristale și tipurile de oameni din fiecare regiune, sau chiar arhitectura locală tradițională. Astfel, fulgii de nea japoneze seamănă cu un templu shintoist, cel indian evocă cupola lui Tadj Mahal, iar cristalele zăpezii din Atlas amintesc scrierea arabă. „Cît se poate de natural, afirmă Coandă, dat fiind rolul apei pe care o găsim la baza tuturor lucrurilor. Cînd un misionar alb se întoarce din Singapore după 40 de ani, cu un tun galben și chiar cu ochii puțin oblici, vorbim de „osmoză”. Dar dacă este pur și simplu influența apei? Am observat cu surprindere că longevitatea unui cristal de zăpadă din Balcani e mai mare decît cea a unui cristal din America — 15 ore în loc de 11! Acest raport este exact cu cel al longevității omenești pînă din aceste două părți ale globului”.

Microfotografiile cristalelor de zăpadă demonstrează că fiecare apă poartă marca unei ionizări atmosferice deosebite și chiar a unor elemente cosmice necunoscute, ceea ce face să nu existe două ape asemănătoare, fapt care, după opinia lui Coandă, s-ar repercuta și asupra naturii umane — sub aspectul particularităților fizice, ba poate și psihice — atît de deosebite.

Revista „LE FIGARO LITTERAIRE”, care prin comentatoriul său științific a oferit datele temel în speță, afirmă că legile matematice ale cristalizării urmează să fie descoperite. Observațiile inginerului Coandă sînt considerate deosebit de interesante prin valoarea pe care ar putea s-o aibă o mare descoperire a inșei surselor vietii.

Oamenii de știință consideră însă că deocamdată există motive de îngrijorare privitor la apa noastră cea de toate zilele, cea existentă și atît de ușor de poluată. ea suferă în ultima vreme agresiuni din ce în ce mai puternice și mai complexe: creșterea populației de pe Terra, poluatiunile industriale și chimice, aruncarea deșeurilor radioactive, despaduririle. Aproape pretutindeni experții se nelinistesc și se agită mai ales în jurul problemei desalinizării apei de mare, care reprezintă 98 la sută din masa acvatică a globului pămîntesc. Uniiunea Sovietică construiește mai multe uzine atomice capabile ca în viitor să desalinizeze 200 000 mc de apă marină pe zi. Bugetul S.U.A. a alocat 250 milioane dolari pentru crearea unei centrale atomice de desalinizare, lângă New York. Pînă a-tunci însă, la Centrul internațional al Societății de geografie economică din Paris s-au

intruniri la începutul acestei luni specialiști din toate zilele, așa cum afirmă „LE FIGARO LITTERAIRE”, în jurul inginerului Coandă, care cunoaște perfect această chestiune și poate că deține chiar soluția”. Henri Coandă a anunțat că în momentul de față pune la punct un aparat portativ, de dimensiuni reduse, acționat de un motor mic (10 h.p.) care permite desalinizarea apei de mare în 24 ore. Aparatul va costa circa 70 dolari, ceea ce înseamnă că operația respectivă, mai ales în comparație cu cea realizată de costisitoarele centrale atomice, e extrem de ieftină.

În lupta pentru recucerirea apei știința oferă, deci, arme eficiente. Rămîne numai, ca omul să învețe să le minuiască. Ceea ce e de asemenea rezolvabil.